

Panium — Limu fukk ak juróom-ñett

Ñetti yoon 250

Jeff Pippenger

2026-02-25

Léegi nag nuy wax ci ay doxalin yu am solo yu ñëw ci sarax bu fukk ak ñaar ba ci Daniel fukk ak benn, te gannaaw loolu, nu duggal ñetti rëdd yu “250” at ci jaar-jaaru sarax yi fukk ak benn ba fukk ak juróom, yi matoon ci xeexu Panium ci atum 200 lu jiitu Kirist. Rëdd bu “250” at bi tàmbalee ci 457 lu jiitu Kirist jeex na ci 207 lu jiitu Kirist, ci diggante jamono jooju juy tàmbalee ak xeexu Raphia te jeex ak xeexu Panium. “250” at yi nekk ci rëddum Nero jeex nañu ak jaar-jaar bu ñetti jéego yu Constantine, te at yi 313, 321 ak 330 moo leen di tegtal. “250” at yi aju ci États-Unis jeex nañu ci 4 Sulet 2026.

Sàrtu Nero mi ngi tegtu jaar-jaaru nataalu rab wi ci waxtu nattu gi, njëkk ci États-Unis, te gannaaw ga ci àddina si. Sàrtu 457 BC mi ngi teg Trump ci digganteb xare ñaari xeex ci mbirum soldaar. Jamono ji law ba tàmbalee ci 1776 itam dafay màndargaal digganteb nguurug mujj gi Trump. Ngir teg sàrt yi ci seen barab bu wér, dinañu jëkk a jàngal aaya fukk ak ñaar, ak yàqub Russia ak Putin. Gannaaw loolu, ñetti sàrt yi “250” at, te gannaaw ga sàrtu Nguuru Hasmonéen yi. Bu sàrt yooyu tējje, dinañu teg Peter mu ànd ak Panium. Bu sàrt yooyu nekk ci seen barab, war nañu man a xàm ni yégleb 18 Sulet 2020 war nañu ko jubal tey waare ko, te mooy yégleb téereb Yoel.

Buur Uzziya bu Yudaa ak Buur Ptolemée bu Misra

Jëfandikoo gi matal sarax fukki ak benn bi ci xareb Raphia, dafa méngoo ak jëfandikoo bu buur Uzziyah. Ba Isaïe setee te am doole ngir yéglee ndawtal taw bu mujj bi, wooteem amoon na ci at mi Uzziyah deewee.

Ci atum buur Oosiya dee, maa gis Boroom bi mu toog ci kaw gangune gu kawe te yéeg, te ay yéreem feesal kër Yàlla ga. Esayi 6:1.

Ndeeji Osiyas bi jiitu, ndax dafa jiite ko mu wonee benn ngëmu réew mi méngoo te ànd ak ngëmu Ptolémée gannaaw ndam li ca xarebu Raphia. Osiyas ak Ptolémée ay njàngale lañu ci buur bu bëj-gànnar, ki xolam kaweeloo, te ñu daan juuy ci wut a boolee sañ-sañu réew ak sañ-sañu kërgëm. Bi Osiyas jéemee boolee nguur ak kërgëm, gaana gu nekkoon ci jëwam dafa mel ni màndargabu rab wi.

Te ñetteelu malaaka bi topp leen, di wax ak baat bu xumb: Ku nekk ju màggal rab wi ak nataalam, te nangu màndargaam ci boppam walla ci loxoom, kooku dina naan biiñu merum Yàlla, bi ñu sotti te jaxasuwal dara ci kaasu meram; te dees na ko sonal ak safara ak xons, ci kanam malaaka yu sell yi, ak ci kanam Xar mi. Te saxaaru seen sonal day yéeg ba fàww ak ba fàww; te amuñu noppalu guddi ak bëccëg, ñi màggal rab wi ak nataalam, ak képp ku nangu màndargu turam. Peeñu 14:9–11.

Kon Uziya dafa teew gu jëm kanam, dale ci waxtu bi mu defe jëf ju déggadi ngir boole mbooloom Yàlla ak réew mi. Gannaaw loolu, mu doon buur buy nguuru ak doomam ci anam wu néew doole di andal ak moom di co-regent diirub fukki at ak benn. Uziya dundaat na fukki at ak benn gannaaw ay déggadiam. Ndorteelu ay déggadiam mooy misaalub yoonu Dimaas, foofu lañuy boole mbooloom Yàlla ak réew mi, te mandarga rab gi diñu ko jëfandikoo ci doole. Fukki at ak benn gannaaw loolu mu dee, di tektal jeexital nguuram ni buur bu nguur gu bëj-gànnar gu Yuda, mi doon suuf su tedd, te mooy Estados-Unis.

Ci mbirum yonent ci Ptolemy, Uziya dafay tegtal Yudaa, suuf su tedd te Protestante yu dëddu, waaye Ptolemy dafay tegtal Misra, mi di kàttanu njaay mi, te diineem mooy spiritisme. Bu ñu seetee buur ñaar yi ni ñaari rëdd yu àndandoo, Uziya dootul misaal bu suuf su tedd, te ñoom ñaar dañuy nekk saxaaru ñaari réew. Misra ak Yudaa ay saxaar lañu ci diiney spiritisme ak Protestante yu dëddu. Ñuy saxaaru nguur ak kanamug jaamono. Politig nguur ak politig kër gu ñuy tegtal, bu ñu booloo ci benn saxaar, dafay ëmb ñaari réew, ni Med ak Perse, ni Misra ak Sodom yu Farās, ni ñaari kañ yu Républicain ak Protestante yu États-Unis, ni nguur gu bëj-gànnar ak gu bëj-saalum yu Israyil ak Yudaa, noonu it ni Roomu pagan ak Roomu papal. Ci ni ñuy saxaaru ñaari nguur, ci waxu yonent ñu tējoo ak njëgub Yerusalem, fa Uziya ak Ptolemy ñoom ñaar di wut a sarax ci njëg ba ca Yerusalem. Ñaari réew yu ñoom ñaar di fippu ci benn kër-yàlla bu njëkk.

Ndax ñu seet bu baax ne, ñàkk dégg-dëgg ñaari buur yi ñoo jëm ci kër Yàlla ga nekk Yerusalem, te loolu mooy misaalu kër Yàlla ga Daniel gis Krist ci saraxteb fukki at ak benn. Jaar-jaari ñaari buur yooyu daje ci xareb Ukraine bi, te ci loolu lañuy tàmbalee seedeel seen ci atum 2014. Ñoom ñaar ñëpp yékkatiwoon nañu leen ak ndam yu soldaar yi, yi ñu firndeel ak xareb Raphia bi ci benn-fukki at ak benn benn. Raphia mooy diggu àlluwaayu juróom-benni nguur gi ci waxi kàddu Yàlla, ak booloo bi am ñetti wàll ci yoonu Dibeer bi. Itam mooy diggu jéexital kër gi di xeex ba noppi jëm ca kër gi di not.

Gannaaw 2014, buur bu gëna bare alal bi yégle na yéeneem ngir daw ci njiitu réew mi ci atum 2015. Ci 2020, buur bu gëna bare alal bi, miy teewal wàllug Répubilikeen bi, jot na ci gaawam gu dee, te gannaaw gi dina wér. Ci 2022, xareb Ukrain bi yokku na ba metti. Noonu Trump dellu na ngir matal kàddug saar fukki ñaareel bi ak ñetti, ci ndànkug woteb 2024 bi. Ci weeru Sulet 2023, baatu woon ci màndiñ mi jolli na. Besub 31 Suwe 2023, wàllu Protestaan bi dekki naat na, ni ko wàllug Répubilikeen bi itam dekki naat na ci woteb 2024 bi, ba Trump delloo, te gannaaw loolu ci 2025, nattu taxawaayu ndomboot mi jeex na ak dikkug nattu kër Yàlla gi.

1989

Dëgg-dëgg yi ñu ubbiwoon ci atum 1989 amoon ñaari wàll. Jëfandikookat yi ci yooni waxu Yàlla yu jëm ci yëngu-yëngui reform ak juróom-benn sarax yi mujj ci Daniel fukk ak benn dañu leen ubbiwoon benn waxtu. Am na ay sart yu waxu Yàlla yu ñu jëfandikoo ngir sampu bataaxal bu njëkk bi ci saar fanweer. Yenn ci dëgg yooyu sax, léegi, ñoo doon buntu ngir xam jaar-jaaru nettali gu nëbbu gi ci benn saar boobu sax, fa nga xam ne ay xonq yu rafet yu waxu Yàlla yooyu dañu fa gis. Dinaa la jox misaal.

Ci atum 1989, amoon benn xam-xam bu booloo nekkul woon ci biir Adventisme ci li juróom-benn ay aaya yu mujj yi nekk ci Daniel di tekki. Rakk bu ñàkk boobu am na woon ñaari wàll. Benn déggoo amuloon ci tekkiinu aaya yi. Ñi doon wax ne dañoo am xam-xam ci aaya yooyu, dañoo joxe xalaati nit yu jaxase ak njàngum Protestant yu wacc ak Katolisism, moom seen ndono deret bu leen ñëwul ci seeni baay ak seeni maam ci ñàkk dégg-dégg gu 1863, ba ca jamono ja ñuy matale wàllu yonent bi déggadi ci njàlbéenu Jeroboam. Xalaat yu nit ku nekk yooyu ci li aaya yi di tekki, bu ëpp, tekkiy bopp lañu woon. Seen xalaat ci aaya yi dafa nekkoon lu yokk ak yoonu jëfandikoo bu njëkk bu yonent, te lu bari sax dafa weddi woon déggal gi ñoom ci seen bopp ñu wax ne mooy njàlbéenu aaya yi.

Li nu gis gisoon ci ay saar yi, mooy benn xam-xam bu sax ci bépp juróom-benn saar yooyu. Mooy saxug wax ji nu gisoon tax mu may ma doole, ba ma jébbal sama xam-xam, sax te xam naa ne Mbooloom Adventisme bépp dafa weddi li ma déggoon. Li nu xamoon ci ay saar yooyu, ñu jëkk a siiwal ko ci atum 1996, te xam-xam boobu ñu fésal fa, nekk na gëna dëgër ba tey, ndaxte waxtu wéy na dox lu ëpp ñetti fukki at!

Bu fekke ci njort gi njëkk ci magazin bi **The Time of the End**, dinga gis **Testimonies**, wàll 9, xët 11. Juróomi at laata 9/11, magazin bi tàmbalee ak 9/11. Benn ci xam-xam yi ma dëgërale mooy ne ci “jamono mujj” bi ci saar fukki, buur yi bëj-gànnaru ak bëj-saalumu yeneen doole yu ruu lañu woon, waaye duñu woon doole yu dégg-dégg yu bindu. Ca jamono jooju, xamoon naa ba noppi ne Sœur White wax na ne téereb Daniel ak Revelation benn téere lañu, te benn réddub waxu yonent bi nekk ci Daniel, John jël na ko ci Revelation. Gisoon naa ne ci Revelation fukk ak benn, bi matoon ci jaar-jaari mboolem nettali yi wër jamono mujj ba ci 1798; te seetlu Sœur White ci sar wi day jàngale bu leer ne France mooy Misra gu ruu, te noonu itam mu wér na bu baax ne ci Revelation fukk ak juróom-ñaareel, jigéen ju bon ji nekk ci kaw rab wi mooy Babilon bu ruu.

Màggat bu jigéen White ci ñaari kàttan yooyu nekk na ci The Great Controversy, te wax jooju yi dajal nañu seede Yowaana ak Daniyel. Tekkik baayu bëj-saalum bi ci saraxu fukki benn baat yi ci Daniyel mooy kàttan gi jiiité Misra, te baayu bëj-gànnaw bi mooy kàttan gi jiiité Babilon. Bi Biibël bi ak Xel mu Yàlla may ci Kàddug Yàlla doxandoo bokk ngir samp dégg, ci indi Daniyel ak Peeñu Yowaana benn ngir firndeel mbir mi, loolu dafa nekk lu ma masul a man a jébbal kenn ku ànd ak njàqare ci njàngum diine, walla kenn ku réer te fal boppam nekk njiitu ab ministère buy dox ci boppam.

Ngir dégg Ptolemee ak Osiyas ni ay mandarga ci xareb Rafiya ak ci ay doxalin yu metti yi di am gannaaw ba seeni xol yéeg, mooy nga nangu ne Ptolemee dafa tegu ci dooley njaay mi di daane dooley wutukaay bu Room, waaye mujj a ñàkk ci dooley wutukaay bi doon na daane Ptolemee ci aaya fukk ak ci atum 1989. Wuutey taarix yi am na njariñ te am solo.

Useya jot ci mandarga mala bu bonc bi moo mu récc ngir mu bëgga boole kërce ak nguur gi; Useya mooy suuf su tedd si, te suuf su tedd si nekkoon benn waxtaan wu mag ci njàlbéenub yégle bi ci atum 1989. Ndax suuf su tedd si mooy États-Unis, walla mooy kërceg Adventiste bu fanweeri bés ba? Ñi daan topp xalaat wu juum ne suuf su tedd si mooy kërceg Adventiste, ak képp ku ko bëggatee ba tey — dinañu wax ne tundu bu tedd bu sell bi ci aaya ñent-fukk ak juróom moom dafa

leer ne mooy kërceg Yàlla, ba tax ci seen gis-gis tund ak suuf benn xeetu màndarga lañu. Xelum nit, defe naa foog.

Usiyaa mooy suuf su màggaay, te Tolemee mooy Esipt. Usiyaa, ni mu di suuf su màggaay, am na ñaari nag yu di Protestantee ak Repiblikaanism. Njèfandikoo gu politig gu Tolemee mooy kominis, ak ay melokaanam yu wuute; te njèfandikoo gu diine gu Tolemee mooy spiritism, ak ay melokaanam yu wuute. Benn jikko ju dooleb ndragón bi mooy ne, mooy ab konfederasiyon; waaye yonent bu dul dëgg bi, kooku mooy suuf su màggaay, mooy benn réew rekk bu am ñaari nag.

Dañeel fukki ak benn, sarax bu ñeent, taxawal na ne Etazini moo doon doole ju wuutu bu paapas bi ba Unie Sowietik génnee ci yoon ci atum 1989. Dëgg googu dëppook na ak role bu rab gu ñaaru wér-gi gu jóge ci suuf gi ci Peeñug Yàlla fukki ak ñett, ndaxte ñaari téere yi benn lañu.

Noonu ma gis beneen rab buy génñ ci suuf si; amoon na ñaari béjjén yu mel ni yu xarit, waaye dafa waxoon ni jinné. Te mu di jèfandikoo bépp sañ-sañu rab bu njëkk ba ci kanamam, di tax suuf si ak ñi ci dëkk yépp sujjóot rab bu njëkk ba, moom mi gaañu dee ga wér. Peeñu 13:11, 12.

Peeñ fukki ci Téereb Pacc gi 13 day xamale Mbooloom États-Unis yi ni mooy doxandéemu kàttanu Papas bi, ndaxte rab wu suufe si “dafay jèfandikoo bépp sañ-sañu” rab wi jóge ci géej gi, mi ñëw “ci kanamam.” Ci wërsëg 2, jinne ji bokkoon Room gu bokk ci yéefar gu ñaaw, moo jox Papas bi ay kàttan, toogu ak sañ-sañ gu réy. Baat bi ñu tekki ne “power” dafay tekki kàttan, waaye ci wërsëg 12 am na beneen baat bu ñu tekki itam ne “power,” te mooy “sañ-sañ bu ñu dénk.”

Etazini mooy dooley wuutu bu paapasi bi, bi ñu misaale woon ak Room gu ñuulug tuur; moom moo joxoon paapasi bi ndimbalum xare ak ndimbalum koom-koom, ni ko ñaareelu aaya bi waxe. Ci loolu, Room gu ñuulug tuur misaaloon na Etazini, mi di itam jox ay “watuur, gaal ak kawal yu war” ngir def liggéey bu baaxul bi ngir dooley paapasi bi.

Bi ñetti xare yi nekk ci saar 10, 11 ak 15 amee ci jaar-jaari jamono, Antiochus Magnus nekkoon ci xare bu nekk. Dëgg gu mel nii mooy wone ne kàttan gi ñu tegtal ci ñetti xare yooyu, kàttanu wuutukaay la bu rab ba, ndaxte moom dafa doon saa su nekk Antiochus, te Antiochus ci 1989 mooy woon kàttanu wuutukaay buy taxawu ci turu États-Unis.

Ñetti xare yi jiitu ci yoonu dundug dib dundub dib bi nekk ci benn-fukki juróom-benn fukk ak juróom-benn (verse sixteen) dañuy yor màndarga Alpha ak Omega, te itam tabaxu dëgg. États-Unis moo nekk ci xeex bu njëkk bi ak ci xeex bu ñetteel bi, di firndeel Alpha ak Omega ci xeex bu njëkk bi ak bu mujj bi. Ñetti xare yi jiitu ci yoonu dundug dib dundub dib bi nekk ci benn-fukki juróom-benn fukk ak juróom-benn dañuy itam yor màndargay dëgg. Dooley Nazi Ukraine bi mooy xeex bi ci digg, miy tegu ngir taxawal àgg ci waymark bu digg ba ci xayma kàddu hebere “dëgg.” Ñetti xare yooyu dañuy tegu 1989 ba ca yoonu dundug dib dundub dib, te loolu mooy ne dañuy tegu “hidden history” bi nekk ci benn-fukk.

Aayaat fukki ci Peeñ mi fukk ak benn, dafay ràññee atum 2023 ni mooy fànn wi ñaari bëñ yi dekkiwaat. Dañeel fukk ak benn, aayaat fukki ak benn, moom itam dafay ràññee benn jamono ju mel noonu ci jaar-jaaru mbootaay. Rëdd wi ci biir bu njëkk ak rëdd wi ci biti bu njëkk, ñoom ñaar

dañuy méngoo ci atum 2023. Rëdd wi ci biir mooy “mbir mi” Dañeel xamoon, te rëdd wi ci biti mooy “peeñ ma” mu xamoon.

Nattu kèrgub kèrgub ga Dañeel di misaalal tàmbalee na ci ñaar-fukk ak ñaaréelu bés ba, te ñaar-fukk ak ñaar at gannaaw 9/11, muy foofa la Esayi dugg ci kër Yàlla gi, di leen yóbbu ci 2023. Esayi jàngale na ne deejji Oosiya gannaaw bi mu dundee ak gaana-gu-wee ñatt-fukk ak benn at, dafa ànd ak 9/11. Liggéeyu taxawal kër Yàlla gi mooy, bu jëkk, samp fondamaa, te gannaaw loolu, tabax kër Yàlla gi te teg doj wu mujjaay wi, te loolu nag di jur ñetteelu seetlu bu leer, bi ñu teewal ci màggalu trompet yi ci rëddinu Leewi ñaar-fukk ak ñett. Liggéeyu biir bu xibaar bu baax bu fàwwu bi matal nañu ko ci jamonoy rëddin bu biti. Ci sarax 11, Putin ñu ko misaalal na ak Ptolemee, te buur Oosiya dafay joxe ñaareelu seede ci misaalu buur bu bëj-saalum bi ñu yékkati ndax njàqarey xeex, te gannaaw loolu mu jéem a dugg ci kèrgub diine.

Te buur bérab bi dina mer lool, te dina génngir xeex ak moom, maanaam ak buur bëj-gànnar bi; te dina waajal mbooloo mu réy; waaye mbooloo mi dees na ko jox ci loxoom. Te bu mu yóbbée mbooloo mi, xolam dina réy; te dina daan fankenni junni nit ñu bare; waaye loolu du ko dëgërél. Daniel 11:11, 12.

Uriya Smiit wax na ci jaar-jaaru Ptolemee Filopatoor ak jéemantam ngir jébbale sarax ci kër Yàlla ga nekk Yerusalem.

«Ptolemy amoonul woon ngir jëfandikoo njållem bu baax. Su ko toppoon ndamam, xeyna dafa doon boroom bépp nguug Antiochus; waaye ndax mu doylloo rekk ci ay ragal ak ay xuttali yu néew, mu def jàmm ngir man a jox boppam ci toppandoo bu sax te ñàkk kilifteef ak bëgg-bëggam yu soxor. Noonu, gannaaw ba mu daan noonam yi, ay ñaawtéefam daanu ko; te fàtte tur wu mag wi mu mana samp, mu jéexal ay fanam ci reer ak njaaloo.»

“Xolam dafa yékk ci ndamam, waaye ndam loolu doxalul ko ngir mu gëna dëgër; ndaxte ni mu ko jëfandikoo ak ñàkk màggal tax na ba ay waaam dëkk yu bokk ci nguugam fippuku ci kawam. Waaye yékkute xolam bi feeñ na gën-gën ci mbir yi mu jëfoon ak Yawut ya. Bi mu àggee Yerusalem, fa la jébbalee sarax, te mu bëgg lool a dugg ci bérab bu gëna sell bi ci kër Yàlla ga, lu juy wàññi yoonu ak diine bu bérab boobu; waaye bi ñu ko teree, doonte ak jafe-jafe yu bare, mu génngir fa ak mer gu tàkk ci xeet bépp bu Yawut ya, te ci saa si mu tàmbali leen fitna bu metti buy wéy te amul yërmande. Ci Aleksandari, fa Yawut ya dëkkoon dale ci fan yi Alekxaandar nekkoon, te di am sañ-sañ yu mel ni yu waa dëkk yi gëna ñi ñu bëggal, ñaar-fukki junni ci limu Eusebius, juróom-benn-fukki junni ci limu Jerome, lañu rey ci fitna boobu. Fippug waa Misra ak bóom-bu-rey bi ñu defal Yawut ya, nekkuñu woon ay mbir yu man a ko gëna dëgërél ci nguugam; waaye dañoo doyyoon ngir yàq ko, ba tax mu bëgga jeex ba noppi.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 254.

Ndamalu Ptolemy Philopator ci xare mu ñu doon wax Raphia atum 217 bala atum bi Kirist di juddu, gënuloon Ptolemy doole, waaye loolu tax na “xolam réy.” Ndam ci xare Ukrain bi it du gënal Putin doole, waaye dina “réy xolam,” ni ndamalu xare taxoon buur Oziyas mu réy xolam.

Te Ujiyaar defaral leen ci biir mbooloo mépp ay pakk, ak ay xare, ak ay kaask, ak ay yére yu xare, ak ay xasaw, ak ay maxal yu ñuy sànni doj. Te mu def ca Yerusalem ay jumtukaay yu ñu

sos ak xel mu rafet, ngir nekk ci kaw tur yi ak ci kaw tata yi, ngir sànni ay flet ak ay doj yu mag ak ñoom. Te turam siiw na fu sori lool; ndaxte dees na ko dimbali lu yéeme, ba mu am doole. Waaye bi mu amee doole, xolam réy na ba ci sankoom; ndaxte tooñ na Yàllaam Boroom bi, te duggu na ca kër Yàlla ga ngir taal cuuraay ci kaw sarxalukaay bu cuuraay bi. 2 Kronik 26:14–16.

Ñaari buur yu bopp ci bëj-gànnaru bi, te seen xol yékk na ndax ndam yi ñu amoon ci xare, jéem nañu dugg ci benn kër Yàlla boobu ngir joxe sarax, te loolu nag ab sarax la woon bu ñu maye rekk saraxalekat. Ci ñaar ñi ñépp, saraxalekat ya bëggul woon nguur yu réy yu réyréylu yooyu def loolu. Benn buur ba noppi tàmbalee fey ci kaw Yawut ya, te ka ca des dañu ko dóoroon gaññu ga ci jë.

Noonu Asarya, saraxalekat bu mag, dugg ak juróom-fukk yu Yàlla te ñu amoon fit. Ñu taxaw ci kanam buur Ussiya, ne ko: “Ussiya, du sa yoon nga taal cuuraay ngir Yàlla, waaye saraxalekat yi rekk, doomi Aaron, ñi ñu sellal ngir taal cuuraay. Génnaal kër-gu-sell gi, ndaxte dangaa tooñ; te loolu du la indi màggal ci wàllu Yàlla Boroom bi.” Noonu Ussiya mer, te yoroon cib ndab ngir taal cuuraay; ba muy meral saraxalekat ya, gaana gi sax jolli ci jëram ci kanam saraxalekat ya, ca kër Yàlla ga, wet gu jege altar bu cuuraay ba. Asarya, saraxalekat bu mag ba, ak bépp saraxalekat, xool ko; te gis, gaana gi nekk ci jëramam. Ñu dàq ko fa; waaw, moom sax gaawoon a génn, ndaxte Yàlla dafa ko dóoroon. Buur Ussiya nag nekk gaana ba bésub dee ba, te dëkk ca kër gu weesu ga, ndaxte ku gaana la woon; ndaxte ñu dogale ko ci kër Yàlla ga. Yotam doomam moom nekkoon ci kaw kër buur gi, di àtte nit ñi ci réew mi. Lépp lu des ci jëf yi Ussiya, lu njëkk ak lu mujj, Esayi yonent bi, doomu Amos, moo ko bind. 2 Tariik ya 26:17–22.

Ci atum 2014, mondialiste yi nekk ci Érop ak rézim Obama tàmbaleeñu ab révolution bu mel ni “color revolution” ci réewum Ukraine. Ci atum 2022, Risi tàmbaliwul ab song, te mujj gi dina yóbbu ci ndamalu Putin ak Risi; ñu ngi leen tegtal ci Ptolemy ak Osias, buur yu bëj-gànnar. Aaya fukk ak ñaar wax na ne gannaaw ndamalu Putin, “xolam dina kawe; dina daaneel ñu bare lool, fukki junni ak fukki junni: waaye du gëna am doole ndax loolu.” Gannaaw loolu, taarix bind na ne nguuram dafa yaatal ci yàqute gu njëkk ak gu sax.

Néew-néew ba mu mujjee ci dee, te ba jamono bi Antiochus Mag bi dellu ngir fey li mu ñàkkoon ca Raphia, Antiochus dootul woon a jàppandikoo ak Ptolemy Philopator; jamono jooju Antiochus dafa doon jëfandikoo ak xale bu ndaw, mi nekkoon buurub Misra ca waxtu woowu. Xale dafay nekk misaal bu maanaawee njàngoro mu mujj gi, ba tax ci benn wàll buurub xale bi Antiochus daan ca Panium mooy maasinu jamono ji mujj ci nguur gu bëj-saalum. Waaye ci wàllu njariñu yoon, buurub xale bi mooy misaalu néew doole ci kanamu dooley Antiochus.

“Jàmm ji ñu tëjje entre Ptolemy Philopater ak Antiochus sax na fukk ak ñeent at. Ci diggante bi, Ptolemy dee na ndax yàqute ak jëfi saxal yaram, te doomam ju góor, Ptolemy Epiphanes, moo ko wuutu; xale la woon booba, am na woon ñeent walla juróom at. Antiochus itam ci jamono jooju, gannaaw bi mu nootalee kawees gi nekk ci nguuram, te delloo te sampu wàlli penku yi ci seen déggal, amoon na jot ngir jëf lu mu bëgg bés ba xale bu ndaw bi, Epiphanes, yéeg ci nguurug Misra; te yaakaar ne fursë bu baax boobu ngir yaatal sa boppu nguuram warul reere, dajale na mbooloom xare bu réy “gën a réy bi jiitu” (ndaxte dajale woon na mbooloo yu

bare te amoon na alal ju réy ci wërugam ci penku), te jëm na ci kaw Misra, yaakaar ne dina am ndam lu yomb ci kaw buur bu ndaw bi. Naka la ci jóg, dinanu ko gis léegi; ndaxte fii la ay jafe-jafe yu bees di dugg ci mbirum yii nguur, te ay jëfkat yu bees di ñëw ci wàllu nettali istor bi.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 255.

Buur bi bëj-gànnar gi

Ngir mel ay mat yu mujj yiiru Rusi, mooy mel ay mat yu mujj yi buuru bëj-gànnar buy wax ci kàddug yonent bi. Benn melokaanu yonent bu buuru bëj-gànnar bu xel mu jot ci nettali yonent ci jamono mujj gi ci atum 1798—mooy ni muy dikk ba ci mujjam. Loolu itam mooy benn melokaanu yonent bu buuru bëj-gànnar, ak yonent bu fen ba. Kuññ ñatt yi di yóbbu àddina ji ba Armagedon am nañu mujj yu Kàddug Yàlla santale te wonna bu baax. Lu mu man a xew ci Putin ak Rusi, dees na ko fekk ne am na misaal ci rëdd yi weesu yi buuru bëj-gànnar.

Misaalu ag buur gi nga xam ne mooy buur bu bëj-gànnar ci yoonu ruu, ci ni mu jeexee, dañu ko misaale woon ak jeexital buur bi njëkk bu bëj-gànnar ci yoonu ruu, moom di Farās buy weddi Yàlla ca jamonoy Réewum Coppite ga. Jeexital nguug bëj-gànnar dafa ëmb jeexital buur bu bëj-gànnar bi. Jeexital Napoléon méngook jeexital Farās, te mu ànd ak jeexital nguug gu topp ca bëj-gànnar, moom di Risi. Risi, nekk buur bu bëj-gànnar bu jamonoy tey, tambalee na ci coppite, ni ko Farās itam, ba mu nekk buur bu bëj-gànnar, tambalee woon ci coppite.

Révolusiyon mooy benn jikko bu ngeen xam ci njaay-mi, moom mi di misaal bu buur yu bëj-gànnar. Njaay-mi, mi di misaal bu njëkk bu buur bu bëj-gànnar, mooy Seytaane, te bi muy jéem a def ab révolusiyon ci mujug junni at yi, safara wàcc na jóge asamaan, lekk ko. Buntam ci asamaan ca njàlbéen ga mooy alfa bu buntam ci jeexitalu junni at yi.

Ci atum 1798, Farās jël na, ci mbind mi, gangune buur bu bëtu bëj-saalu bi ci bëgg-bëggu Farās. Bëgg-bëgg boobu dafa daldi wër xeeti réewi Ērop yépp, te mu mujjee agsi ci Bëgg-bëggu Risi, te ci atum boobu benn la, Bëgg-bëgg Bolshevik ga topp ko gaaw.

Réew mi Russi ci atum 1917 dafa amoon ñaari jëf yu mag: Révolution bu Février bi (mi daanale woon nguug Tsar yi, jeexal nguug gu kennu-kërëm, te taxawal ab nguug yoon wi diirub jamono ju amoon ñaari doole, mooy ak Soviet yi) ak Révolution bu Octobre bi (it ñuy wax Révolution bu Bolchevik bi, fa Bolchevik yi ci suufu njiitu Lenine jélé woon katan gi ci ab copp, loolu jemale ci taxawal nguug Soviet ak yoonu jëm ci socialisme/communisme).

Ci biir yu jëm ci màggalu jaar-jaari jamono ak xalaatu yëngu-yëngu soppiku biir réew (rawatina ci gis-gisu Marxist yi mel ni yu Trotsky, Luxemburg, ak ñeneen ñiy def méngale yu ni mel), Révolusiyon Franse bi (1789–1799) dañu koy gis yoon wu bari ni muy tektal walla muy joxe ab pexe ngir jaar-jaaru mbir yi amoon ci Rusi. Ñaari jéego yu Révolusiyon Franse bi yu doon tektal yooyu xaaj yu Rusi yooyii lañu di:

- Njëlbeenu njàlbéen mu njëkk, te doy waar wa ak yoonu ndawal bi (ci lu tollook 1789–1792), moom la méngoo ak Révolusiyon Fëwriye bi. Xàllu Farās bii tambalee ak jéggi Bastille bi, woo dëkkandoo bu mag bi/Assemblée nationale bi, farbaal njariñi feewal yi, Yégleb Sàqali Doomi nit ki, ak tabax nguuru bu dëkkandoo yoon di doxal ci suufu Girondins yi ak

soppekatu yi te yem. Mu daaneeloon nguuru bu absolute, waaye mu des ba téye ay cér yu nguurug bourgeois/libéral ak doxalin yu ñaari kàttan walla kàttan yu di xuloo (misal, diggante Assemblée bi ak nguuru gi weesu woon te sax di des). Noonu itam, Féwriye 1917 daaneel na Tsarisme, waaye jur na ab nguurug bourgeois bu provisoire ak ñaari kàttan ak Soviet yi.

- Xaalis/Jacobin bi (ci lu tollu 1792 ba 1794, te moom dafa boole tabax Njiitu Réew mu njëkk mi, rey Louis XVI, ak Jamono Njaxlaf gi ci suufu Robespierre ak Jacobins/Committee of Public Safety) méngoo na ak Révolusiyon Oktoobar bi (Bolshevik). Jacobin yi jël nañu kàttan gi ci loxo Girondin yu gën a yem doole jaarale ko ci jëf yu xat, yégle Réewum askan wi, noot réew-kàttan gu weddi révolusiyon bi, te yóbbu révolusiyon bi jëm ci soppo gu gën a xóot ci mbirum dëkku nit ñi ak aar ci jafe-jafe yu biir ak yu biti. Loolu mel na ni Bolshevik yi daane nañu njiitu gu saxul ga, dëgërël nguuru proletaria bi/diktatiru proletaria bi, te yokk sosalisimu révolusiyon bi.

Melo yiiru yooyu di xamale ne, yëngu-yëngu yu soppo réew dañuy topp ab farata yu bari ci yoon: jëkk ci benn taxaw bu yaatu ci kaw nguur gu magg ga (mi ñuy jiite ak nit ñi gën a ànd ak ñi bakk ci buurwasii), te gannaaw loolu, ñi gën a tar di jël kàttan gi ak doole ngir “musal” te yokk yëngu-yëngu gi bi diirub jafe-jafe. Bolshevik yi ci seen bopp dañoo jëfandikoo ci xel misaalu Farās, te dañoo gis seen taxaw bu Oktoobar ni mu mel ni gépp gu Jacobin yi — lu waroon ngir tere yëngu-yëngu gu dellu gannaaw te matal dooley yëngu-yëngu gi.

Xeetu misaal bii feeñ na ci jëfandikookat yu mel ni Trotsky, ci History of the Russian Revolution buum, (fu mu biral ci lu leer ne jamono ji ñaari kàttan yi doon bakk ci Russie, mengoo ak yeneen doxalini yu mel noonu ci France), ak ci mbind mi Rosa Luxemburg bindoon ci mbir yi xewoon ci Russie, fa mu wax ne jëf-jël bu njëkk bu Révolution russe bi (Mars–Octobre) topp na xereñu Révolution française bi (ak anglaise bi), te yégle gi Bolshevik yi jël kàttan gi, mengoo ak yéeg gi Jacobins yi yéegoon.

Yeesu dafa jéem a melal jeexital bi ak tàmbali bi, te sankug Napoleyon, mi nekkoon buur bu njëkk bu boppam ci suuf sañ-sañu noon, toppoon na màndargay yoon yi ca tàmbalug revolusiyon bi; te ci loolu mu doon misaalu sankug Uñion Sowiyetik bi.

Réewum Napoléon, ci ni mu doon di wàññiku ndànk-ndànk (jéego-jéego), dafa méngoo lool ak ni Union soviétique daan di wàññiku ndànk-ndànk ba noppi génneeku ci 1991, ci benn doxalin typologique bi ci bi ñaari xaaj yu Révolution française ji jiitaloon waxtu yu Révolution russe ji ci Febriye ak Oktoobar 1917. Màggal gi dina yagg ba jëfandikoo itam ci xajnaf bu topp gannaaw jamono bu réew mi doon naxari bu tar bi, mooy jamono bu dëkkandoo ak dëgërandoo buy Bonapartisme, ak tas gi war a topp ci moom. Lii dafa jóge ci àtte yu mag yu jaar jaar jaaroyu tarihi ak itam ci xalaat yu Marxist yi (rawatina yu Trotsky ci The Revolution Betrayed ak ay liggéeyam yu bakk), yi teg Napoléon ni misaal gu mag gu Bonapartisme: nguurug nit ku am doole buy juddu gannaaw njàqare bu gëna tar bu révolution, di jëfandikoo ndiggante diggante kilifaasi askan wi, di denc ba sax ay njariñ yu njëkk yu réew mi jële ci révolution bi (waaye di tēj doxalinam bu demokaraasi), di tabax mbooloom buur bu nit kenn moom ak doole xare ak burokrasi, di yaatal boppam ba weesu, te gannaaw loolu muy daj ci yoonu tas gu am ay xajjaat, buy

jëme ci dellusi gu wàññiku ci beneen ndomboorub poroksaŋ bu cosaan.

Yëkku Bonapartis Napoléon mi melo nirookug Bònapaart yi, dafa méngook ak njolloriŋ Stalinis bi.

Gannaaw bi Jacobin yi di yëngal ci anam wu metti ak dellusiin bu Thermidorian (1794), Directory bi néew doole te sañul dal (1795–1799), coup d’État bu Napoleon ci 18 Brumaire (1799) taxawal na Consulat bi, gannaaw ga Empire bi (1804). Mu ngi bëggal ak yégle jariñi révolution bourgeois bi te mu taxawal leen ci yoon (Code Napoléon, jeexital ay privilèges féodaux, ak réew mu dëgër te guñu ko sentralise), waaye mu teg leen ci suufu nguur gu autoritaire, ndamalu xare, ak ab elite bu bees.

Gannaaw xáll biir Bolshevik/October bu radikal ak jéego yu njëkk yu Soviet, yàqute gu burokratik tàmbaalee dugg (rawatina dale ci diggante at yu 1920 yi). Dëkkalug Stalin dafa daan Mboolem Běj-gànnàaram, teg “sosiyaalism ci benn réew rekk,” te sos ab nguur gu diktaator gu police/soxla xare/burokrasi. Ekonomi bi ñu tëral ak alal yu ñu nationalize woon (jéfandikoo yu mag yu October) ñu aar leen, waaye soppi leen ngir mujj ci jumtukaayi benn xeet gu am njariñ yu ëpp, fekk internasyonalism bayyi ko.

Ci ñaari mbir yi, doole gu yëngu te di soppi réew mi “dee nañu ko” te delloo ko ci kàttanu nguur ak yaatalam, di jaar ci nit kenn walla masiina bu benn. Trotsky moom wax na bu leer ne nguurug Stalin mooy benn xeetu “Bonapartisme soviétique,” te mu gëna jege Nguuru Napoléon ba ñu doon wax Empire, lu gën a jege ko ginnaaw Consulat bi.

Doon-doon bu Wàññiku Bëgg-Bëggi gi

Lii mooy xëtu jéfandikookat bi—wàññi gi du benn xew-xew bu am benn yoon rekk, waaye ab séri yu toppantey yàqute yu ñuy yóbbu ndax jéfandikoo ju ëpp dayo, juuyoo yi nekk ci biir, mbëre yu sax te lëj, ñàkk man a yor suufu yi ci wet, coppite yu lajjul, ak mujj gi di tas walla delloo.

Wàllu Napoleón (1812 ba 1815)

- 1812: Song aago bu metti ci Risi — Grande Armée (600,000 jàmbaar) yàqu na lool ndax jumtukaay yi, noflaay bi, ak bëgg-bañ bi. Mujj gu réy te yàqu-bopp la; perte bu mag ci daraja ak ci dooleb nit ñi.
- 1813: Ab booloo daldí ci moom; daanu ca Leipzig («Xareb Xeeti Réew yi») — ñàkk ay àndandoo yu Alemaañ ak suufam yi; nguuram tàmbaalee gàttiku.
- 1814 : Kuréel yi songg Farās bu dëgg; Pari daanu; Napoleon bàyyi nguur te ñu yóbbu ko ca Elba ngir génne ko rewwi.
- 1815: Dellu gaaw bu gàtt (Téeméeri Fan yi), bëgg-bët gu mujj gi ca Waterloo; rébbu guddi gu sax ca St. Helena; nguurug Bourbon dellusi na (dellu ginnaaw gu yëngu ci njariñi révolusiyoŋ bi, doonte ne du lépp—yenn coppite yu yoon ak yu nguur gi des nañu).

Wet gu Sowiyet bi (1970 yi ba 1991)

- Muju 1970 yi baaxul ak muju 1980 yi: taxawug ekonomi bi (“zastoi” ci jamonoy Brezhnev), ñàkk gu sax ci yëf yi, ginnaaw ci xarala yu teknologik yi, ak njàqareb làqute xare bu tar ak États-Unis/NATO—yaatalug sistem bi lu ëpp day tàmbalee yàq ekonomii bi ci biir.
- 1979–1989: xareb Afghanistan bi—“Vietnam” bu Soviet yi; xaaalis bu tarxiis, di na lekk alal, fitu xol, ak teraangaam ci biir àddina si (seetal ni meloo boobu di yéem: Napoléon sankoon na ca Russie; URSS deret jéex na ci kër gu metti te bëggul a dénk bopp).
- 1985–1989: Yeesal perestroika/glasnost yu Gorbachev yi (jëfandikoo ngir “musal” sistem bi, ni ay coppite yu mujj yu Napoléon defoon) dafa feeñal te gëna gaawloo ay juuyoo ak ay wuuteyam; réew yi nekkoon ci Eastern Bloc daldi fippu te moom seen bopp (Berlin Wall daanu 9 Samwiye 1989, te nguur yi daanu ci bépp 1989–1990)—ñàkk “emper bu biti bi,” lépp ni Napoléon ñàkkoon réew yi doon ay moroomam.
- 1990–1991: jafe-jafe yu xeet yu réew mi biir, réew yi di yëgle seen bopp ngir moom sañ-sañu bopp; ci weeru Awgu 1991, pexe bu tarikat yu dëgër yi def ngir jël kàddu mi daanu lu leer lool; Gorbachev bàyyi liggéeyam 25 Desàmbar 1991; URSS tasarooku nekk 15 réew. Ginnaaw loolu, dellusi w gu kapitaalist topp ci (yoonu Yeltsin ji di “shock therapy”, oligark yi, ak privatization)—lu méngoo ak dellusi w Bourbon bi: ay cëram yu kilifa-jiitu-revolisyon walla seen niroow yi dellusi, di wàññi bu mat mbindum moomeel yi revolisyon bi sampoon, waaye di saxal yenn melokaan yu njiit ak saytu.

Ci ñaar ñëpp, “mbootaayu nguur” bi (French Continental System ak Soviet Eastern Bloc/walluwaayu COMECON) dafa tas jëm ci bitim-réew, yàqub bi nekk ci biir ga gëna gaaw, benn jafe-jafe bu mujj di feeñal ne amul dara ci biir, te doole yu mag ya woon ca jamono ju njëkk ya dellu di lajj-seen bopp (buur gi/capitalism). Bonapartism wone na ne du yàgg fenn—“ab piramid bu taxaw ci boppam,” ni ko Trotsky waxe—ndax mi ngi sukkandiku ci noyyi saxal dayooy demokaraasi yu revolusiyon bi, fekk mi ngi aar (waaye di ko jéngal) dayooy koom-koomam ci diggante coono yu biti yu bëggul. Tasug Soviet bi nekkul woon lu “bët-set” bu nit di xool bu yàgg, waaye moo doon jeexitalu yàqub wu biir buy gën a yokku, ni itam nguurug Napoleon nekkul woon lu reer benn guddi, waaye dafa doon yàqu ba noppi ci ay daanu yu toppante ba dellusiwaat gi am.

Njëlbéenu ak mujjug Farās ak Réewum Sowiyeet mi méngoo na ak seede bu buur Oosiya ak Ptolemee. Ptolemee IV Filopator am na ndam lu mat sëkk ci xareb Rafiya (217 K.J.K.) ci kaw buur bu bëj-gànnar bi (Antiochus III), waaye «du ko gën a dooleel»—def na jàmmu te bàyyi bañ a jëfandikoo njariñ li mu amoon, dellu ci bégte ak yékkati boppam, te gannaaw loolu (ni ko bind mi ñu denc ci 3 Maccabées 1–2 di waxe) Ptolemee dem na Yerusalem gannaaw ndamam. Xolam yékkati na ko, mu jéem a dugg ca Barab bu Gëna Sell ba te sarax boppam—jëf ju di nanguwul ak tooñ ci Yàlla dëgg gi. Yàlla dóor na ko (paralyse), toroxal ko, te mu walbatiku ci fitnaal askanu Yàlla. Buurug moom gannaaw loolu nekk na nguuru gu yokkute wéy ci wéy: yaxute yoon ak jikko, rebeliyon yu biir, ak wàññiku kàttan ba ci deenjam. Lii mooy seetu dëgg-dëgg gu yam ak Buur Oosiya (2 Chroniques 26:16–21), mi xolam yékkati woon gannaaw ndam yu xare, te mu dugg ca kër Yàlla ga ngir taal cuuraay (di nangu sarwi ji ñeeloon saraxalekat yi), te ñu dóor ko ay gaana ci kanamam, te loolu nekkoon àtte bu bir te feeñ. Booba ba pare Oosiya dund na ci wéyngal, dogoo ci kër Aji Sax ji, ba ci deenjam—mujj gu yebul te yàgg, waaye du alkande.

Ñoom ñaar yii ay buur yu bëj-gànnar lañu, te seen réy-réylu feeñ ci dugg gu ñu dugg ci kër Yàlla ga nekk Yerusalem, te loolu topp ak mujj gu ndànk-ndànk, buy yàq ndank, waaye du màbb gu gaaw. Lii mooy melokaanu misaal gi tegtal ñépp ñi ñëw ci gannaaw, ñi ñuy wax “buur bu bëj-gànnar.”

1798: Farās nekk Buur bu bëgg ci xel bu Bëj-gànnar bi

Ca “jamono mujje” (1798), Fraas bu weddi Yàlla (doole bi doon feeñal jikko yu xel yu Misraam — weddi Yàlla bu leer, ni ko nekk ci Pexe 11:8) di jéggi buuru bëj-gànnar bi (Papas bi) gannaaw jàpp Pope bi ne ko jaam. Napoleon mooy melokaan gu xareb gu jëmmal jéggi boobu. Fraas sol kaalaama bëj-saalum bi ci 1798, ndaxte mu kaweel xel bu weddi Yàlla boobu sax, bi Misraam gu yàggoon doon jëmmal.

Waaye ni ni Ptolemy mënu woon “jariño bu baax ndamam,” noonu itam xaaj bu tar bu Réewum-soppig Frans mënu woon saxal walla yébbal ba noppi ay jëfam. Kaala bu bëj-gànnar dafa jàll, bi xel mu atheism maté di gis baat bu bees ci nguur gi.

Màndargayu Njiite yu Yeesal: Napoleon ba Lenin ba Stalin

Ñetti ñaaru amul benn xew-xew bu xàjji rekk; ay jeexital lañu yu yokkuteel—ku nekk di wone jéego bu gën a sore ci yoonu buurub bëj-gànnar bi jëm ci tasaaram bu ndank. Napoleon—mooy sëntukaay bu mag bu njëkk gannaaw 1798. Bi mu amee ndam ci Misra (bëj-gànnar bu dëgg-bi), mu jéggi dayo (xareb Rusi bu 1812 dafa doon musiba buy tàmbaalee ab séeri yàquute), mu ñàk ndam ci yeneeni wetu nguuram bu wër ko ndank-ndank (1813–1814), mu sonn ndam ju mujj (Waterloo 1815), te ñu dàq ko ñaari yoon. Napoleon mooy melokaanu yàqu gu yokkuteel, gu am ay xàjjaat—bu dëpp dëgg ak Ptolemy ak Uzziah.

Lenin jël nguur gi ci Réewum Oktobar 1917 bi. “Dëgg-dëgg buñ dëpp” bu Bolshevik yi taxawal na xeex bi ci kaw njëlbeén gu mag gi (boole ci kàttanu diine itam). Waaye jamono ju metti ju réy jooju manul saxal mbind mi; wér-gu-yaramu Lenin ci boppam dafa yàqu lu gaaw, te sistem bi tàmbaalee soppiw ci birokrasi.

Staline, dajale sëmbe, (Bonapartis bu Sowiyet) dafay “fexe” révolusiyoŋ bi nekk nguur-gu xare ak birokrasi, di aar njariñ yu mag yi ci biiram (ekonomi bu ñu nasionalise, mooy melo anti-feodal bi ak Koodu Napoléon), waaye mu wëlbat sañ-sañ bi ci biir (setal yu metti yi) ak ci biti (yaatal). Waaye xol ba kawees na ci yëfandikukatadi Yàlla; sistem bi mënul dëgg-dëgg “jariñloo ndam-am ba mu ëpp.” Yeesal bu ëpp doole (Afganistaan, melo ak Rusi Napoléon), taxawaay, coppite yu antuwul (perestroika moo doon jéem ju mujj, ju metti lool), ñàkk ay satelit (1989–90 = ñàkk “allikati” yi), ak fenn gu mujj gi (1991).

Mbuurum Mbootaayu Soweetyé dafa nekkul lu gaaw—dafa doon lu yem ci ndank-ndank, ni noonu reewug Napoléon yaaxee di dem jéego jéego, te it ni noonu nguurug Ptolémée ak Uziya wowee gannaaw seen waxtu réy-réylu kër Yàlla gi. Buur bu “ruu” bi ci bëj-gànnar (àddina baña gëm Yàlla ci melow nguur) jot na itam moom ay àttey yu yàgg: biñ ko xàllal ci biir, te mu mënul woon saxal fen ba, ñu jébbal ko ci yëngu-yëngu ngir dëlloo buur bu bëj-saalum bi (dellusi Papas bi ci biir

suuf-sàmm bi).

Réwoluysónj Franse bi (ñaari jéego) moo mel ni Réwoluysónj Rusi bi (Febriye ak Oktobar/Bolsewik). Bonapartismu Napoléon ak yàqute gu yokkute dafa mel ni daldi gu Stalinist ak yàqute gu yokkute gu Soviet bi. Lépp loolu mooy jëfandikoo gu jamono jii ci sàrtu buur bu bëj-gànnar bi ci Daniel 11, dale ci lakkug Ptolemy ci Raphia ak réyréylu kër Yàlla ga, jaarale ci bàkkaar bu Uziya boo xam ne moom la woon, ak mujjug ndànk-ndànk, ba ci France ci 1798 ak ci doomam ju weddi Yàlla (jamonoy Lenin–Stalin), ji mënuloon a dooleel boppam ak ndam yi mu amoon.

Lenin mooy ki sos diine buy jëfandikoo doole mbaa moom sañ-sañ bi ci anam gu metti (lu mengook yéegug Jacobin/Bolshevik; “dëgg-dëgggu jëf” gi gannaaw 1917, dafa mel ni waxtu ji njëkk ci Consulat-u Napoleon gannaaw Brumaire). Stalin mooy ki dajale ak dëgërël anam bu Bonapartist bi (tabax Mbooloom Soviet, setal yu metti, ndam li ci WWII, teeru xarebu Sedd bi; xolam yéegoon na ci bañ Yàlla, waaye mēnu ko woon a dëgërël ndam li ba muy sax ci yàgg—tàmbali na fiis gu baaxul gu jéggi dayo).

Khrushchev moo doon “thaw” bu gannaaw njëkkub njolli bi la woon (1953–1964): mu daan Stalin (Baat bu Sootu bi, 1956), mu wone yenn yàqute ak xolu sàcc-sàcc, mu jéem yenn coppite yu yamul, waaye mēnu koo saafara yēngal yi nekk ci doxalin bi ci sunu suuf. Loolu dafa méngoo ak jamono ju “Thermidorian” walla njëkkub wàññiku bi — tiit ba di yéex, fekk ndombo gi ci biir, buy weddi Yàlla, des na taxaw; waaye mǎggug teddin bi di wàññiiku (lu mel ni toroxalu yi ci Bët-setal yi Cubaa, 1962, di méngoo ak yàqu-yàqu yu ndaw yi Napoléon dajale woon lu jiitu yu mag ya).

Gorbachev moo doon wa jéexital buy sonal (1985–1991) ak perestroika (soppiinu tabax) ak glasnost (ubbeeku) ngir muy jéem a “musal” sistem bi ci mujj, waaye yooyu gaawoon nañu yombal ag daanu gi—ñaakk Mbooloom Penku Bëj-gànnaru (1989 Miirum Berlin), ak fippu yu biir réew mi. Lii moo gën a leer ci tegtal “mujj gu ndank-ndank”: ni Napoleon ci ay jéem-jéemam yu mujj ngir dëgërëlaa mbaa soppi dara lu jiitu woon song gi ci 1814, walla ni Ptolemy/Uzziah ci wàññiku gu yàgg gannaaw réy-réylu ca kër Yàlla ga. Ndamboogu Gorbachev ak ndajeem 1989 ak Bappa Jan Pol II (buur bu bëj-gànnar) dafay melal noonu daanu gu xel mēn a xam—gēmadi bu buur bu bëj-saalum bi di jébbalu ci yéegaatu pap bi.

Yeltsin moo doon nit ku mujj ci tasaaru gi (li dale ci 1991) te moo jiite woon jambaar yi aari naxe gu Awoot 1991, mu nekk prezidaaju Rusi, mu saytu tasaaru URSS bi (Desaambar 1991), privatizasiyoŋu “shock therapy”, ak dellu gi kapitalism. Moom dafay melal jeexital ju yàqu te doxalin wu ñakk yoon ak “restoration” bu benn xaaj ci mbir yi jiitu woon révolusiyoŋ bi (kapitalismu oligarki, ni dellusi Bourbon gannaaw Napoléon). Kërug buur bu bëj-saalum bi ñu balay ba tas ko, ngir matal Daniel 11:40, foofu bëj-gànnar gi daan ay ngelawlu gi doxe ci ndam ak jàq, jaarale ko ci Papasi bi jaarale ci benn booloo ak US.

Misel bu melokaan mi ngi fésal yoonu àtte bu di yàgg te di dox ndànk-ndànk ba noppi, waaye du daanu gu gaaw; ni ndamug Raphia gu Ptolemy IV juraloon réy-réylu, dugg ci kër Yàlla, dóor gu jóge ci Yàlla, ak yàqute yu yàgg; ak ni Uzziah nekkoon ci tasaaru gaana ba baatam jot; ak ni Napoléon séddale ay yàquyam ci ay jéego yu toppante (Russi, Leipzig, Paris, Elba, Waterloo).

Rëddwu Union Soviétique mi ngi tënk ndam li mu gëna kawe ci jamonoy Stalin, ak neentu gu di yokku ci biir jamonoy thawu Khrushchev, buy wone xar-yàqu ya nekk ci sistem bi. Gannaaw loolu, taxawaayu jamonoy Brezhnev ak coppitey Gorbachev dañuy doon yombal yàqu gi; jamonoy Yeltsin mooy mottali sellal gi (USSR tas na, melokaanu nguurug ateism jeex na). “Xol bi yékkati na boppam” dafay feeñ ci biir rëdd wi yépp (ñàkk worma ci Yàlla gu ateist), waaye kenn “deful lu ëpp ci ndamam.”

Muuru buur yi bëj-saalum yi mooy lu ngir-jëm; ndoqalu Seytaane dafa tàmali ci bant ba, te ci mujj dees na ko yónnee ci ngàddaay ngir 1,000 at, te gannaaw loolu mu dee.

Noonu ma gis malaaka bu wàcce asamaan, yor caabi bu xóotul benn pëtëf ak jénj bu mag ci loxoom. Mu jàpp nag njaay, jiit ja bu yàgg ja, miy Seytaane bi, di Ibliis ak Saatan, te mu yeew ko junni at. Mu sànni ko ci pëtëf ba bu xóotul benn, tēj ko fa, teg ci moom màndarga, ngir mu bañati nax xeeti àddina yi ba junni at ya mat, te gannaaw loolu war nañu ko bàyyi mu génna ab diir bu néew.

Te gis ma ay gangune, ñu toog ci kawam, te ñu jox leen àtte: te gis naa ruuy yi ñu dagg bopp ndax seedeel Yeesu, ak ndax Kàddug Yàlla, ak ñi bañoon a jaamu rab wi, mbaa nataalam, te jotul woon màndargaam ci seen jë, walla ci seen loxo; te dund nañu, nguuru ak Almasi bi di junni at. Waaye desit yi ci ñi dee, dunduñuati ba keraat junni at yi mat.

Lii mooy ndekkite gu jëkk gi. Ku am cér ci ndekkite gu jëkk gi, barkeel na te sell na; dee gu ñaareel gi amul ci moom benn doole, waaye dañuy doon saraxalekat yu Yàlla ak yu Almasi bi, te ñuy nguuru ak moom diirub junni at.

Te bu junni at, dees na ñu génne Seytaane ci kasoam; te dina génna ngir nax xeeti yi nekk ci ñeenti weti suuf si, Gog ak Magog, ngir dajale leen ci xare; te limu ñoom mel ni suufus géeg gi. Noonu ñu yéeg ci yaatalug suuf si, te wër kéru gaayi yi sell ak dëkk bi ñu bëgg; te safara wàcc na jóge ca Yàlla asamaan, lépp rendi leen. Te Seytaane mi leen naxoon, ñu sànni ko ca dexu safara ak xonq, fa rab wa ak waxkatu fen ba nekk; te dees na leen mbugal guddi ak bëccëg ba fàww. Peeñu 20:1–10.

Nun dina yokk sunu xalaat ci buur bu bëj-saalum bi ci Daniel fukki benn, sarax yi fukk ak benn ba fukk ak juróom ci mbind mi di ñëw.

Biir Jamono Muji bi ñu siiwaloon ci atum 1996, te mooy wone waxu Yonent gi nekk ci téereb Daniel, bi ñu ubbee woon ci 1989. Yeesal nañu jàng biir bi ci ChatGPT, te ñu laaj ko mu settantal wàllu Ukraine ci jaar-jaaru nettaliku saar ñaar-fukk bi, ni ko biir bi di wone. Li war a topp mooy xayma bu leer bu biir bi, bi nekkoon ci mbindum askan wi diirub fanweer at. Jëfandikookat bi njëkk ci mbind yi Ellen White bind ci biir bi mooy Testimonies, volume 9, 11.

Xool bu Mbirum Yàlla bi ci Ukraine

Ci biir bu jëfandikookat gu magaasin bi ci yoonu waxu yonent bu Daniel 11:40–45, Ukrain waxees na ci lu jëm ci tasaaroo Réew mi Sowiyet ak xeex bi nekk diggante Papasi bi (buur bu bëj-gànnar) ak koomunism bu weddi Yàlla (buur bu bëj-saalum). Ukrain dañu ko wone ni mooy benn barab bu am solo lool ci diine ak ci politigu àddina ci jamono yi mujj yi ci proxy wars yi, rawatina ci lu jëm

ci Eglise Katolig Ukrain bi ak ñemeelam ci yoon gannaaw ay fukki at yu bare yu ñàkka nañu ko ci suufu nguuru Sowiyet.

Jurnal bi dajale Ukaren ci nekk benn cér ci matug yeneen waxi yonent yi gën a yaatu yi ci Daniel 11:40, te muy melal ni buur bu bëj-gànnaw bi ñuy tas ba lewet ak dooleb benn àllians bu Vatikan ak Etazini. Ukaren feeñ na ni muy firndeel waññiku ateismu Sowiyet ak dellusi dooleb Katolisism ci Penku-Eropu.

Ukreen ci xare bi nekk diggante Buur bu Bëj-gànnaw ak Buur bu Bëj-saalum

Ab jëfandikoo bi jàngale ne buurub bëj-gànnaw mooy ñàkk Yàlla, te ñu incarne ko njëkk ci Farās (1798), gannaaw ga ci Rusi Suweyet. Buurub bëj-saalum mooy papaas, te Daniel 11:40 dafa mel ne muy far xel bu tàmbaalee ci 1798 te jeex ci daggute Mbooloom Suweyet ci 1989. Ikrën feeñ na ci biir wér-giir boobu, ni benn cér ci mbooloo bu Suweyet bi ñuy jéema faral di ko sweep ba mu wér ci matug Daniel 11:40. Mbind mi teg daggute Mbooloom Suweyet bi ni mooy jëf ju njëkk ci wéral gaaw wu dee woon ci papaas gi (Peeñu 13).

Daanel Mbooloom Kàrtig Ukiirèn bu Katolig (Ay Tèral yu Niiñ Ci)

Jëfandikoo bi dafa ëmb ay firnde yu àddina ci mbindeef Katolig yi ñu fitnaaloon ci nguurug Sowiyet.

Ci jële Time Magazine, 4 desàmbar 1989:

«Gannaaw Xareb Àddina bu Ñaareel bi, fitna yu metti waaye ci lu ëpp yuy tuuru deret lu néew law ci Ukrain ak ci kurél gu bees gu Soweet, te mu dal nit ñu bare milyoŋ yu bokk ci Katolig Room ak Protestaa, ak itam yi bokk ci Eglis Ortodoks.»

Ukrin dees na nekk benn waajur bu mag bi Katolisism ñàkk woon sañ-sañam ci suufu komunism.

Ngoneelal Këristaanu Katolig bu Ukrain``

Benn xët gu mag ci waxtaanu Ukraine mooy aji yoonalug Kàngam Katolik Ukrain biñ daan tere lu yàgg.

Ci majariin Life Magazine, Desàmbar 1989:

“Ñetti bisig katolik yu bees yees a ngi leen tànn nañu ci Czechoslovakia. Te ci weer wii, Gorbachev dina daje ak Baab Yowaana Pool II bi muy seeti Itali — mooy jëkk jëfandoo bu juboo ci kanam ak kanam diggante njiiti Kremlin ak Vatican. Waxtaan yooyu mën nañu jëm ci yoonal Kàngam Katolik Ukrain biñ ko tere woon lu yàgg ci U.S.S.R.”

Jëleefukaay U.S. News & World Report, 11 Desambar 1989:

«Yeesal nguurug yàlla ak sañ-sañu diine bi, dañuy séentu ne dina ànd ak yekkati ndigël gu resmi gi tere woon Mbooloom Katolig bu Ukrain, mi am juróomi milyoŋi nit ñu bokk ci moom, te mi dëkkoon ci suuf su baat ba dale ci 1946, ba Stalin santaane woon ñu boole ko ci

Mbooloom Ortodoks bu Russie. Jotale ngëneel gu yoon ci Mbooloom Ukrain bi mooy benn ci yëngu-yëngu yu njëkk yu baab bi doon wut.»

Magasiin bi jëfandikoo li ni seede bu xamle doole nguurug yàllaadiyul buy néewaat, ak delluwaatug kàttanug Katolig. Ñu xamale ne mooy njariñ bu jub ci biddéewug diplomasi bu Vatikan, te ñu teg ko ni ab xët bu mag ci matug Daniel 11:40, di jox Ukraine ni misaal bu feeñ buy wone ne Papasi baa ngi delloo ay yëngu-yëngoom ci suuf yi nekkoon ci nguurug komunism.

Ukrëen ni firnde ngir màggug Papauté bi

Wàññug komunism bi du rekk soppeeku politig, waaye dafa doon itam noot gu xel ci kaw weddi Yàlla, njëg gu geopolitig bu Paapaas bi am, ak tambali dellusi Paapaas bi ci nguurug àddina. Ukraina mi dafa nekk misaal bu leer ci tasare njàqare diine bu Sowiyet yi daan saxal, ak ndam gu strateesik gu Room ci Penku Tànk ci Běj-gànnàar. Muy tegtal coppite gu visible bi nekk ci diggante weddi Yàlla gu ñu dogaloon ak delloo sañ-sañ Katolig bi, te mayug yoonu Kërceen Katolig bu Ukraina bi jëfandikoo nañu ko ni dëggal gu yonent ci ne buur bu bėj-gànnàar dafa doon “fëgg buur bu bėj-saalum mel ni ngelawluub.”

Ikraayina ak Jëfandikoo Yoonu Kàddug Yàlla gu Gëna Yaas

1. 1798 – Nguuru Pap bi jot gañu gu rey.
2. 1917 – Yàlla amul dara daldi toxal seen bérab bi jëm Risi (Révolution bolchévique).
3. 1989 – Uuris Sowiyet daanu na.
4. Ukreen — dañu yoonal Mbooloom Katolik.
5. Pàppaas bi dellusiwaat na kàttanam gu mag ci mbirum politig ak diggante réew yi.
6. Etazini, ci mujj, dina doon nekk suufu jàppug Pàpp bi (Daniel 11:41).
7. Àddina bépp topp (Daniel 11:42–43).

Ukrin benne na ci jéego yi 3–4, ngir muy ab céru ci biir jélloo gi nekk diggante ateezu Sowiyet bu weddi Yàlla ak dooleb Pàppa bi ñu delloo.

Jumbe yiñ a bind ci waxtaanu Ukraine

- Jeff Pippenger (tàkkute yu mag ci yoonu xelmu Yàlla)

Xelal-yi ci Kàddug Yàlla

- Jàmm bu Réy bi
- Bataaxal yu Tànnëef
- Seed yi ngir Këram gi

Pees bu àddina bi

- Majali Time
- Lif Magazine
- Xibaar yi ak Addina si U.S. News & World Report

Ukrin waxeesa ci wàll ak:

- Fitna bu Katolig gannaaw Xareb Addina Bi Ñaareel bi
- Dund gu suufu Kàngam Katolik Ukrain gi ci suufu suufal
- Diplomaasi Gorbachev–Vatican
- Yeesal yoon ci doxalin kurélug ndaw ñi Katolik

Tënk bu gàtt ci wér-gu-yaramu Ukraine ci xibaar bi ci bataaxal bi

Ukrin nekkoonoon na nekku Kaatólik buñ ñu boolewoon ci suufu ateis Soviyet. Nangu Yëngiis Kaatóliku Ukrin ci yoon tegtal na né buur bu bëj-gànnar di néew doole. Yitte Vatikaan ci Ukrin won na dellu doole Papas bi, te coppite njàngu diineb Ukrin doonoon seede gu bonn ngir wone ne Daniel 11:40 di mat. Xew-xew yi wër Ukrin bokkoon nañu ci njëkk jéego ci faj ga ñuy faj baga bu rey bu Papas bi. Kon nag, ñu jébbal Ukrin du ni mbirum politig bu taxaw boppam rekk, waaye ni màndarga yu wax ci kanam yoon yu mujju yi nekk ci Daniel 11.